

Eerste resultaten Nederlandse shredlagekuilen worden dit jaar verwacht

Dairy Academy: shredlage lijkt positief voor gezondheid

Uitgezeefde fracties van shredlage-gehakselde mais (rechts) en conventioneel gehakselde mais (links)

Wat is shredlage hakselen?

Bij conventioneel hakselen wordt de mais kort gehakseld op een lengte van 6 tot 12 millimeter. Bij grof hakselen is de haksellengte zo'n 19 millimeter, terwijl shredlage-gehakselde mais een lengte van 21 tot 26 millimeter heeft.

Het verschil tussen grof hakselen en shredlage hakselen zit in de betere korelkneuzing en het uit elkaar vezelen van de langere delen zonder de lengte (prik)

eruit te halen. Een nieuwe hakselaar die geschikt is voor shredlage hakselen kost ongeveer 9000 euro meer dan een nieuwe conventionele hakselaar. Ombouw van een conventionele naar een shredlage-hakselaar kan tot 40.000 euro kosten.

Vanwege de lagere dichtheid vraagt het vastrijden van de kuil meer aandacht en tijd. Ook gaat er minder mais in een kuub, waardoor er meer vervoersbewe-

gingen voor hetzelfde perceel nodig zijn. Of de verwachte positieve resultaten en de daarbijbehorende kostenbesparing opwegen tegen de meerkosten die bij het hakselen gemaakt moeten worden, zal de komende periode blijken. Voor een loonwerker kan dit reden zijn om de investering in shredlage-techniek nog even uit te stellen, aldus Tom Broekhuizen van Claas-importeur Kamps de Wild.

Ongeveer dertig loonwerkers werkten in 2016 met een shredlage-hakselaar. Dairy Academy Oenkerk vergelijkt nu conventioneel en shredlage-gehakselde mais: zowel de kuilen als het effect op de gezondheid en de productie van koeien in een grasrijk rantsoen.

tekst **Diane Versteeg**

Overgewaaid vanuit de Verenigde Staten, in 2015 voor het eerst ingezet in Nederlandse demonstratieproeven en in 2016 op grotere schaal toegepast door verschillende loonwerkers: shredlage hakselen van mais staat volop in de belangstelling. Machinefabrikant Claas heeft het patent op het systeem en stimuleert het onderzoek naar het effect van shredlage-gehakselde mais in de Europese rantsoenen. 'Het verschil met de VS zit in het grotere aandeel gras in de hier bekende rantsoenen', aldus Tom Broekhuizen, accountmanager bij Kamps de Wild, importeur van Claas-producten. Hij geeft aan dat het korter hakselen zoals Europeanen dat gewend zijn, toch al voor een betere korrelkneuzing en een betere voeropname zorgt. 'Dat onderzoek door Haus Riswick in Duitsland geen groot verschil in melkopbrengst noteerde, was daarom voor ons geen grote verrassing.'

Kuilen en koeien

Op Dairy Academy Oenkerk loopt momenteel een vergelijkend praktijkonderzoek naar het effect van shredlage-gehakselde mais in grasrijke rantsoen. De voormalige praktijkboerderij in Oenkerk bestaat tegenwoordig uit een melkveebedrijf met 180 melkkoeien en 110 hectare grond en biedt een platform voor training en innovatie in de melkveehouderij en zuivelproductie.

De eerste resultaten van het vergelijkend onderzoek, uitgevoerd in samenwerking met ForFarmers en Kamps de Wild, worden in de loop van dit jaar verwacht. 'We

doen ervaring op met het inkuilen, de voederwaarde, de conservering en het effect van shredlage-gehakselde mais op de koeien', aldus Annemarie de Jong, projectleider bij Dairy Academy Oenkerk. Bij de oogst werd vanaf hetzelfde maisperceel geoogst met een shredlage- en met een conventionele hakselaar. De mais werd vervolgens in twee kuilen ingekuuld. De koeien worden in twee groepen gevoerd, waarbij de ene groep een gemengd basisrantsoen met shredlage-gehakselde mais krijgt en de andere groep een rantsoen met conventioneel gehakselde mais. Het merendeel van het ruwvoer bestaat echter uit grassilage, dit in tegenstelling tot het Duitse onderzoek.

Minder mais per kuub

Shredlage-mais heeft vanwege de grovere structuur een lagere verdichting en dat heeft effect op het aantal vervoersbewegingen tijdens het inkuilen. 'Er gaat minder mais in een kuub. Dat betekent dat er vaker gereden moet worden, wat meer kost, en daarnaast dat er meer risico is op broei', zo vertelt Bertho Boswerger, innovatiemanager rundvee bij ForFarmers en betrokken bij het onderzoek. Voor een goede conservering besteedden de onderzoekers daarom meer aandacht aan het aanleggen en afdekken van de kuilen. 'Aan beide kuilen voegden we het inkuilmiddel Silosolve toe en voor voldoende druk van bovenaf dekten we de kuilen af met aardappelvezels en plastic.'

Tot nog toe merken de onderzoekers nog geen verschil in kwaliteit van de kuil en

het gemak van voeren. Ook hebben ze nog niet meer broei kunnen vaststellen. Bij de koeien worden de herkauwactiviteit en de pens-pH gemeten. De resultaten hiervan worden in maart gepubliceerd. 'We verwachten een positief effect op de pensgezondheid en als gevolg daarvan mogelijk op de melkvetproductie', zo meldt hij. Tom Broekhuizen vertelt dat Kamps de Wild via loonwerkers hoort dat de koeien op melkveebedrijven die shredlage-mais voeren, er gezond uitzien en goed door de lactatie lijken te gaan. 'Afgelopen jaar werkten dertig loonwerkers door het hele land met een shredlage-hakselaar', vertelt Broekhuizen. 'Voor hen organiseerden we in januari een dag om de ervaringen met shredlage-mais uit te wisselen.'

Extra verdichtingswals op kuil

Een van die loonwerkers is Rik Leijzer, die in Etten een eigen melkveebedrijf met 330 koeien heeft en daarnaast mede-eigenaar is van Loonbedrijf Meiland uit Azewijn. In 2015 kuilde hij de helft van de mais shredlage in, de andere helft conventioneel – noodgedwongen omdat de demo-shredlage-hakselaar niet langer beschikbaar was. Voor het oogstseizoen 2016 schafte loonbedrijf Meiland een shredlage-hakselaar aan. Op het melkveebedrijf van Leijzer werd alle mais shredlage-gehakseld. Voor het vastrijden werd naast de shovel een extra trekker met een verdichtingswals op de kuil gezet, zo licht hij het inkuilproces toe. 'De chauffeurs gaven aan dat ze goed op de kuil konden rijden en geen last hadden van het inzakken op de kuil zelf', vertelt hij. 'Nu, bij het voeren en uitkuilen, is de kuil nog steeds erg vast en merken we geen broeigevaar.'

Over het effect op de koeien vertelt Leijzer dat er vooral een effect lijkt te zijn op de diergezondheid. 'Sinds oktober 2016 hebben we geen enkele koe met uierontsteking gehad en zijn onze vruchtbaarheidsresultaten verbeterd.' Of deze resultaten volledig te danken zijn aan het voeren van shredlage-mais, durft hij niet met zekerheid te zeggen. 'Maar ook de klanten van het loonbedrijf zijn tevreden. Een van hen meldt dat ze afgelopen jaar nul klauwproblemen hebben gehad.'

De extra kosten die hij maakt om de mais shredlage in te kuilen – meer vervoersbewegingen en een extra trekker op de kuil vragen al snel een meerprijs van zestig euro per hectare – wegen volgens hem daarom al snel op tegen de voordelen, aldus Leijzer. 'En omdat ik geen structuurvezel, in de vorm van gedorst hooi, meer aan hoef te kopen, bespaar ik ook daarmee op mijn kostprijs per liter melk.' |

Voor het vastrijden rijdt een trekker met verdichtingswals naast een shovel op de kuil

